

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Voortgang vergunningverlening stikstof tweede kwartaal 2022	TELEFOONNUMMER	+31642547989
DATUM	27-09-2022	E-MAILADRES	jeroen.rijnierse@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-2103594948-6282	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Jeroen Rijnierse	TEAM	VVN
NUMMER PS	PS2022RGW	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Voor Provinciale Staten (PS) is de voortgangsrapportage opgesteld van de vergunningverlening Wet natuurbescherming (Wnb) gebiedsbescherming stikstof over het tweede kwartaal van 2022 (1-4-2022 t/m 30-6-2022). In deze rapportage is de voortgang van afhandeling van vergunningdossiers beschreven.

Inleiding:

Na afloop van elk kwartaal informeren wij u over de voortgang van afhandeling van vergunningaanvragen Wet natuurbescherming met betrekking tot stikstof. Nu het tweede kwartaal van 2022 inmiddels is afgelopen, sturen wij u hierbij de actuele stand van zaken.

Wat voorafging

- 29 mei 2019: de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State) oordeelde dat het Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS) niet meer gebruikt mag worden als basis voor toestemming voor activiteiten met potentiële gevolgen op de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.
- 20 januari 2021: in de zaak 'Logtsebaan' oordeelt de Raad van State dat als bij gebruikmaking van intern salderen geen sprake is van negatieve effecten in Natura 2000-gebieden, er geen sprake is van vergunningplicht. In de zaak ViA15 oordeelt de Raad van State dat onvoldoende onderbouwd is wat de effecten van wegverkeer zijn op meer dan 5 kilometer.
- 22 september 2021 heeft de Rechtbank Midden-Nederland uitspraak gedaan in 11 zaken die raken aan het stikstofdossier, waarvan er 9 direct betrekking hebben op besluiten die genomen zijn in het kader van vergunningverlening. De onderwerpen waar deze uitspraken betrekking op hebben zijn de Rav-emissiefactoren (Rav staat voor Regeling ammoniak en veehouderij), vergunningplicht voor beweiden en/of bemesten en de intrekking van een PAS-vergunning. Wij hebben in alle gevallen hoger beroep ingesteld om zo tot een definitief en algemeen geldend uitsluitel over betreffende uitspraken te komen.

Lopende dossiers

Overzicht liggende dossiers en verleende vergunningen

In de onderstaande tabel zijn de op peildatum 1 juli 2022 in behandeling zijnde aantallen vergunningdossiers met betrekking tot stikstof opgenomen. Het beeld van het tweede kwartaal op hoofdlijnen:

- D.d. 1-7-2022 in totaal 91 openstaande dossiers, waarvan 79 aanvragen en 12 (hoger)beroepszaken. Wij hebben in 2021 in 9 dossiers hoger beroep bij de Raad van State ingesteld tegen de uitspraken van de Rechtbank Midden Nederland van 22 september 2021. Voor 8 zaken is de zitting bij de Raad van State op 14 juni 2022 geweest, voor de resterende zaak is nog geen zittingsdatum bekend gemaakt. Verderop in deze voortgangsrapportage wordt de zitting van 14 juni nader besproken. Daarnaast is in 1 zaak op 10 mei 2022 uitspraak gedaan door de rechtbank Midden Nederland. Ook tegen deze uitspraak is hoger beroep ingesteld bij de Raad van State.
- In het tweede kwartaal van 2022 is 1 nieuwe stikstof gerelateerde aanvraag Wnb ontvangen. Het aantal nieuwe aanvragen ligt lager dan gebruikelijk.
- Eén vergunning is definitief verleend. Dit betreft een agrarische aanvraag.
- Het aantal besluiten in het tweede kwartaal is beperkt geweest. Mede in afwachting van de uitspraak in de lopende hoger beroepszaken, is de afhandeling van aanvragen waarin emissiearme stalsystemen spelen voorlopig aangehouden. Voor de zaken waarin ook beweiden en bemesten een rol speelt, is aan aanvragers de keuze voorgelegd of zij verder willen met de procedure of hierin ook willen wachten op de uitspraken van de Raad van State in de lopende hoger beroepszaken. In het grootste gedeelte van de gevallen wordt gekozen voor het aanhouden van de aanvragen in afwachting van meer duidelijkheid. In geval men de aanvraag wel door wil zetten wordt aanvullende informatie gevraagd. De aanlevering hiervan vraagt veel tijd van de aanvrager. Daarnaast is een belangrijk deel van de beschikbare tijd van vergunningverleners ingezet voor het verzamelen van de benodigde informatie in het kader van de hoger beroepszaken.
- Voor woningbouw zijn in het tweede kwartaal geen nieuwe aanvragen ontvangen. Wel staat er nog 1 ontwerpbesluit open, waarbij beroep is gedaan op saldo uit het Stikstofregistratiesysteem (SSRS). Het gaat om realisatie van 1.200 nieuwe woningen in de gemeente Utrecht. Hier wordt verder op ingegaan onder het kopje Stikstofregistratiesysteem.

Vergunningdossiers met betrekking tot stikstof	Totaal 2021	Totaal 2022	Kwartaal 2 Peildatum 1-7-2022
Totaal aantal dossiers stikstof in behandeling, waarvan:	-	-	91
• Aanvragen	-	-	79
• (Hoger) beroepszaken	-	-	12
Ontvangen aanvragen (inclusief VVGB)	45	3	1
Vergunning in ontwerp gepubliceerd	8	0	0
Vergunning definitief toegekend (DB + VVGB)	13	1	0
Positieve weigering in ontwerp gepubliceerd (In de positieve weigering geven wij aan dat geen sprake is van vergunningplicht en daarom weigeren vergunning af te geven)	30	4	0
Positieve weigering definitief toegekend	15	3	1
Buiten behandeling	1	0	0
Ingetrokken	17	1	0
Afgewezen (dit zijn afwijzingen van verzoeken tot intrekken van onherroepelijke vergunningen)	1	0	0

Afhandeling van een deel van aanvragen in de wacht vanwege uitspraken rechtbank en hoger beroep Raad van State.

Omdat, in afwachting van de uitspraak in hoger beroep, op dit moment onzeker is of de Rav-factoren voldoende zijn en de rechtszekerheid voor bedrijven daardoor onzeker is, zien wij geen andere begaanbare weg dan te wachten met het verder afhandelen van deze aanvragen. Dit gaat om 38 van de totaal 79 openstaande aanvragen.

Voor alle overige aanvragen geldt dat doorgedaan wordt met verdere afhandeling van de aanvraag. We wachten op de uitspraken van de Raad van State over de beoordeling van de vergunningplicht voor het beweiden van vee. Daarom is er, bij aanvragen waar daar sprake van is, voor gekozen om de keuze voor te leggen of men uitspraken hierover van de Raad van State wil afwachten of dat behandeling van de aanvraag moet worden voortgezet. Als de behandeling wordt voortgezet, dan moet aanvullende informatie over het beweiden bij de aanvragers worden aangeleverd. Bij het vragen van de aanvullende gegevens wordt dan rekening gehouden met de overwegingen van de rechtbank. Zonder deze aanvullende informatie kan ervan uitgegaan worden dat de rechtbank in lijn met eerdere uitspraken besluiten over vergunningaanvragen niet zal goedkeuren. Dit betreft 12 van 79 openstaande aanvragen.

Voor 23 van de 79 aanvragen geldt dat het agrarische aanvragen zijn, waarbij geen aspecten betrokken zijn die bij de Raad van State ter discussie staan. De besluitvorming kan in deze zaken ook doorgaan.

Voor de niet agrarische aanvragen zijn er, op basis van de uitspraken van de Rechtbank Midden Nederland, geen gevolgen en kan besluitvorming doorgaan. Dit betreft 6 van 79 openstaande aanvragen.

Stikstofregistratiesysteem

Zoals in de vorige kwartaalrapportage al aangegeven heeft het kabinet besloten dat het saldo van de landelijke snelheidsverlaging niet langer beschikbaar wordt gesteld voor vergunningverlening via het SSRS.

Het wegvallen van saldo vanuit de snelheidsverlaging heeft geen gevolgen voor reeds verleende vergunningen. Voor lopende aanvragen, heeft dit gevolgen wanneer voor verlenen van de vergunning saldo nodig is en dit uit het SSRS moet komen. Duidelijk is dat (zeer) beperkt saldo beschikbaar is om woningbouw mogelijk te maken.

In Utrecht werd in het tweede kwartaal bij 4 openstaande aanvragen een beroep gedaan op saldo uit het SSRS. Het betreft 1 project voor de bouw en het gebruik van 1.200 woningen in de stad Utrecht. In het derde kwartaal kan hier zeer waarschijnlijk vergunning voor worden verleend met gebruik making van de nog beschikbare ruimte.

Het SSRS wordt in het derde kwartaal weer opengesteld. Daarna kan dit weer worden gebruikt voor de vergunningverlening.

Juridisch

(Hoger) beroepszaken

Zoals in deze voortgangsrapportage eerder is gemeld, hebben wij tegen de uitspraken van de Rechtbank Midden Nederland van 22 september 2021 hoger beroep ingesteld. Zo willen we tot een definitief en algemeen geldend uitsluitel over betreffende uitspraken komen. Op 14 juni 2022 is de zitting geweest in het kader van het hoger beroep bij de Raad van State van de zaken waarin de Rav-emissiefactoren voor emissiearme stallen en de vergunningplicht voor beweiden en/of bemesten voorliggen. De uitspraken, voor de zaken waarin enkel uitspraak wordt gedaan over het gebruik van emissiearme stalsystemen, zijn op 7 september 2022 gedaan. In de drie betreffende zaken stonden de emissiecijfers uit de landelijke Regeling Ammoniak en Veehouderij (RAV) voor twee emissiearme stalsystemen (A1.13, A1.28) ter discussie. In de uitspraken geeft de Raad van State aan dat het onzeker is of de ammoniakuitstoot waar in de natuurvergunningaanvraag op basis van de landelijke Rav-cijfers rekening mee is gehouden, in de praktijk ook daadwerkelijk gehaald wordt. Daarmee zijn negatieve gevolgen voor beschermde natuur niet uitgesloten. De betreffende emissiecijfers mogen daarom niet meer gebruikt worden in de natuurvergunningverlening. Het voorzorgsbeginsel uit de Habitatrichtlijn en de strikte uitleg die het Hof van Justitie daaraan geeft laten volgens de Raad van State geen andere uitkomst toe.

Voor de drie betreffende veehouders betekent dit dat de besluiten over hun natuurvergunningaanvraag definitief zijn afgekeurd. Daarmee is er voor hen nog geen natuurtoestemming om de aangevraagde stallen te realiseren. Er zullen nieuwe besluiten over de drie betreffende aanvragen genomen moeten worden. De drie betreffende veehouders zijn daar persoonlijk over ingelicht.

Voor de twee betreffende emissiearme stalsystemen is voor nieuwe besluitvorming over een natuurvergunningaanvraag eerst nader onderzoek nodig om de twijfels over de landelijke emissiecijfers en het behalen daarvan in de praktijk weg te nemen. Daarvoor zijn de ministeries van IenW en LNV aan zet. De uitspraken van de Raad van State gelden voor alle provincies. In gezamenlijk overleg met de twee ministeries en de provincies vindt verder overleg plaats over de benodigde te nemen stappen en bijbehorend tijdspad om weer verder te kunnen met de afhandeling van natuurvergunningaanvragen. Het komende kwartaal zal daar meer duidelijkheid over moeten komen. Bedrijven waarvan een aanvraag in behandeling is, zullen daar dan verder over geïnformeerd worden.

Voor de zaken waarin ook het vraagstuk over beweiden en bemesten speelt, is door de Raad van State aangegeven dat zij verwachten niet eerder dan in het vierde kwartaal van 2022 uitspraak te kunnen doen.

In de zaak over het intrekkingverzoek van een PAS-vergunning hebben wij nog geen zittingsdatum van de Raad van State ontvangen.

Op 10 mei 2022 is door de Rechtbank Midden Nederland uitspraak gedaan over onze beslissing op bezwaar waarin wij weigeren een verleende natuurvergunning voor een te realiseren biovergister in te trekken. Omdat deze zaak veel overeenkomsten vertoont met het intrekkingverzoek waar ook een hoger beroepsprocedure tegen loopt, hebben wij hier ook beroep tegen aangetekend.

Ontwikkelingen jurisprudentie

Ook naar aanleiding van (hoger) beroepszaken tegen besluiten van andere provincies worden door rechtbanken en de Raad van State uitspraken gedaan. Deze uitspraken worden nauwgezet gevolgd en beoordeeld op mogelijke effecten voor de openstaande aanvragen. Daarbij worden deze ook interprovinciaal afgestemd over de effecten voor vergunningverlening.

Recent hebben diverse rechtbanken uitspraken gedaan over de RAV-emissiefactoren, beweiden en bemesten. In al deze uitspraken wordt, op hoofdlijnen, een vergelijkbaar standpunt ingenomen ten aanzien van de houdbaarheid van bijvoorbeeld Rav-emissiefactoren, beweiden en bemesten.

Legalisering PAS-meldingen

De Minister van LNV heeft op grond van de Wet stikstofreductie en natuurherstel (Wsn) de opdracht om zorg te dragen voor het legaliseren van projecten waarvoor ten tijde van het PAS in de periode 2015–2019 geen natuurvergunning nodig was, vanwege hun geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De provincies zijn daarna in de meeste gevallen bevoegd gezag voor het nemen van een besluit. PAS-meldingen vallen onder dit legaliseringsprogramma. In Utrecht betreft dat ongeveer 220 PAS-meldingen.

Tot op heden hebben wij van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) 153 dossiers ontvangen. Hiervan hebben wij er 78 gecontroleerd. In 63 gevallen blijkt dat nog extra gegevens nodig zijn om een goed oordeel te kunnen vellen. 8 dossiers voldoen niet aan de eisen van het legalisatietraject. Deze bedrijven hebben ofwel geen PAS-melding ingediend of zijn inmiddels al vergund en hoeven dat niet meer via het legalisatietraject te doen. 5 dossiers zijn volledig en staan in de wacht en kunnen zodra er stikstofruimte beschikbaar is, met een vergunning gelegaliseerd worden.

De verwachting is dat in het grootste deel van de gevallen stikstofruimte nodig is om de bedrijven van een vergunning te voorzien. Het Rijk zal in dit saldo moeten voorzien. Ambtelijk wordt interprovinciaal wel gekeken welke mogelijkheden er zijn om dit proces te versnellen. Echter primair blijft de verantwoordelijkheid voor het voorzien in saldo bij het Rijk liggen. Wettelijk gezien heeft de minister tot 3 jaar na het vaststellen van het legaliseringsprogramma om alle PAS melders te legaliseren. In februari 2022 is het legaliseringsprogramma vastgesteld en in werking getreden. Dat houdt in dat het legaliseringsprogramma in 2025 afgerond zou moeten worden. Door het Rijk worden middelen beschikbaar gesteld (in totaal 250 miljoen euro voor 12 provincies, zie de [brief waar dit in wordt aangekondigd](#)), voor het versnellen van het proces om PAS-melders te legaliseren. Op dit moment vindt nadere uitwerking plaats hoe deze gelden verdeeld en besteed kunnen worden.

Nationaal Programma Landelijk Gebied

Op 10 juni 2022 heeft de minister van Natuur en Stikstof het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) gepresenteerd ([Kamerbrief bij aanbieding startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied](#)). Vergunningverlening wordt voortgezet in de lijn zoals dat ook al gebeurde voor de bekendmaking van het NPLG.

Communicatie en participatie

Op 12 mei is een informatiebijeenkomst geweest voor medewerkers van adviesbureaus, gemeenten, waterschappen en omgevingsdiensten. Bij deze informatiebijeenkomst zijn de aanwezigen meegenomen in de actualiteiten en de gevolgen die deze hebben voor de vergunningverlening. Daarbij is informatie gegeven over de gevolgen voor lopende dossiers en voor nieuwe aanvragen. Ook is er gelegenheid geweest vragen te stellen. De bijeenkomst is bezocht door ongeveer 30 personen.

Ik vertrouw erop u hiermee voor dit moment voldoende geïnformeerd te hebben.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen